

www.ketab.ir

امام جواد الائمه علیهما السلام

حجت الإسلام والمسلمين رمضان تيموري

ناشر: انتشارات آيين احمد
 چاپ: کمال الملک
 امور رایانه ای و طرح جلد: رضا عباس فریدی
 نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۱
 شمارگان: هزار نسخه
 قیمت: دو هزار پانصد تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۵-۶۰-۶

تیموری، رمضان، ۱۳۵۲-.		
امام جواد الائمه علیهما السلام / رمضان تيموري، .، قم: آيين احمد، ۱۳۹۱		
۸۰ ص.	۲۵۰۰۰ ریال	شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۳۵-۶۰-۶
محدثین علی (ع)، امام نهم، ۱۹۵ - ۲۲۰ ق.		
۲۹۷/۹۵۸۲	۱۳۹۱ الف ۸/ت BP۴۸	شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۹۹۷۸۲

همه حقوق محفوظ است

آدرس ناشر و مرکز نشر: قم، شرک ایثار کوچه ۱۵، پلاک ۱۵، انتشارات آيين احمد، تهران ۱۱۳۲۵۲۰۲۱۳۴

فهرست مطالب

۷.....	پیشگفتار.....
۲۵.....	امامت و اخلاق.....
۳۰.....	تشویق به کار خیر.....
۳۱.....	دوری از مظاهر دنیوی.....
۳۲.....	برخورد با منکر.....
۳۳.....	تشویق به اعمال عبادی.....
۳۴.....	حمایت از مظلوم.....
۳۵.....	تبری از دشمن.....
۳۶.....	جواب توحیدی.....
۳۷.....	ادب در پاسخگویی.....
۳۸.....	توجه به فروعات مسئله.....
۳۹.....	مدارا با پدرناصبی.....
۴۰.....	توجه به تربیت شاگرد.....
۴۱.....	سوغات برای فرزندان.....
۴۲.....	ادعای بی مورد.....
۴۴.....	جواب قرآنی.....
۴۶.....	نامه‌ای برای دوست.....
۴۸.....	برخورد علمی با مخالف.....
۵۰.....	حج مخالفین.....
۵۰.....	تقاضای نصیحت.....
۵۱.....	عنایت امام.....
۵۲.....	دعا در حق شاعر.....
۵۲.....	دلداری مصیبت دیده.....
۵۴.....	اهداء پوشش.....
۵۴.....	استدلال بر امامت.....
۵۵.....	روش امام جواد علیه السلام
۵۶.....	دستور العملی از امام علیه السلام

- تأیید محبت دوستان ۵۷
- دفع شبهه با قرآن ۵۸
- اعلام مخالفت ۵۹
- برخورد با منافق ۶۰
- نفرت امام علی (ع) ۶۱
- پرهیز از اظهار نظر ۶۲
- جلوگیری از نفوذ منحرفین ۶۳
- نیرنگ مأمون ۶۴
- مدیریت جامعه ۶۵
- توجه به گرفتاری ها ۶۶
- حمایت از قیام حق ۶۶
- تمثیلی از امام جواد علی (ع) ۶۷
- اهمیت حق الناس ۶۸
- معیار ازدواج ۶۹
- آداب سفره ۷۰
- پرهیز از قسم خوردن ۷۱
- برخورد با وصیت غلط ۷۱
- پیدا کردن کار ۷۲
- فتوای علیه محارب ۷۳
- مبارزه با افراط و تفریط ۷۳
- عیادت از مریض ۷۵
- برخورد با یک کفاش ۷۶
- دفاع از لقب پدر ۷۷
- مال دزدیده شده ۷۸
- حرفی در روز آخر ۷۹
- پایان کتاب ۸۰

پیش‌گفتار

شناختن و شناساندن الگوها

امروزه شناخت مؤلفه‌های اصلی و عناصر تشکیل دهنده‌ی اخلاق پویا و جامعه‌ی سالم در افق اندیشه‌ی بشر خاکی به صورت معمایی لاینحل جلوه نموده است. هر مکتبی و هر مسلکی به عناوین عدیده و تعاریف مختلف بر صحت دفع این نقیصه برآمده‌اند. و شاید بتوان گفت مشکل عمده این اندیشه با نوری از کانون وحی و مبدأ متعال است. آنها هر کدام با غرض و انگیزه‌ای خاص در پی طراحی الگوها و روشهایی برای آمده‌اند. تا پویایی و کمال خود را به همگان نشان دهند ولی غافل از سعه و حیطة عقل بشر بوده‌اند که به فرموده علی‌ابوالقاسم میرفندرسکی تاب و توان نهاد نا آرم بشر فقط در سایه سار عقل محض به سرانجام بندگی نخواهد رسید.

عقل کشتی، آرزو گرداب و علم بادبان

حق تعالی ساحل و عالم همه دریاستی

بلکه اتکاء بر مبدأ لایزالی فراتر از عقل ظاهری می‌طلبید و آن چیزی جز پذیرش الگوهای ارائه شده از جانب خداوند متعال

نمی‌باشد. لذا اهمیت و جایگاه والای الگو دلیلی قاطع برای پی ریزی مباحث انسان شناسی به صورتی عمیق و دقیق فراهم نموده است. تا به آنجا که گفته شده: «نقش الگوها در تحولات فردی و اجتماعی، معنوی و مادی، بشر نقشی بس بی همتا است. دگرگونی‌های مثبت یا منفی که در جهان بشریت رخ داده، بیش از آنکه مدیون نظریه‌های علمی باشند، مرهون الگوهای هستند که توانسته‌اند آنها را به خوبی عملی کنند. به همین سبب خداوند متعال بر بندگان خود منت نهاد و برگزیدگانی که از هر گونه خطا و اشتباهی مبرا بوده و گفتار و رفتارشان در عالی‌ترین سطح کمال و شایستگی قرار داشت به عنوان الگوهای ایده آل و کمال یافته در همه‌های مختلف زندگی به انسان معرفی نموده است.^۱ و در میان بنی نوع بشر بر الگو بودن خاتم انبیاء پیامبر اکرم ﷺ برای همیشه تاریخ تأکید فرموده: «قَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»^۲. با توجه به این آیه و سایر فرامین الهی می‌توان گفت ارائه انسانی به عنوان الگو، رسالت اهل قلم و فرهیختگان امت را دوچندان خواهد کرد. زیرا اگر نمونه‌ای بهتر و برتر وجود داشت خداوند متعال آنرا

۱. ممتحنه، ۴، مریم ۵۱، ص ۴۸، انعام ۴۸، لقمان ۱۲، یس ۲۰، غافر ۲۸، فتح ۲۹،

کهف ۱۳، شعراء ۵۰

۳. سوره احزاب، آیه ۲۱- اقتباسی از ره توشه راهیان نور، محرم ۱۴۳۳، ش ۱۰۴.

بیان می‌فرمود. این ابلاغ خداوند لازمه اش کنکاش و معرفی بهتر اسوه‌ها به جوامع می‌باشد. تا از این طریق آبشخور فهم و درایت بشر امروزی هدفمندانه به سرانجام برسد. و در گیر و داد حوادث و جریانهای انحرافی همیشه معیار و محکی برای تشخیص سعادت و شقاوت پیشروی انسانها وجود داشته باشد. همین دغدغه‌ها سبب عمده‌ای است تا گفتار و رفتار عصمت در قالب بررسی سیره ائمه معصومین علیهم‌السلام به عنوان بارزترین مصادیق انسان کامل نگاشته و عرضه گردد. حال که به اجمال دانسته شد، سرچشمه‌ی آموزه‌های اخلاقی به وحی الهی پیوند می‌خورد. و تکیه بر این آموزه‌ها سعادت و سلامت فردی و اجتماعی را تضمین نموده و دور افتادگان از معارف اخلاقی خسران جبران ناپذیری را تجربه نواقص کرد. بهتر است جایگاه عصمت الهی را بیان نمایم تا پیشینه نگارش این فصل با بیان ویژگی‌های نورانی آنان به نحو احسن تقدیم اهل نظر شود. اولیاء دین و حضرات چهارده معصوم علیهم‌السلام عالی‌ترین بندگان و شایستگی که به یمن وجودشان دار عدم به سرای وجود مبدل گشت و ظلمت نیستی به روشنائی هستی تغییر یافت.^۴ خاندانی که مجمع نورانیت و خاستگاه فضائل مآنا در عرصه تعالی و تکامل انسان محسوب

می شوند. ظهور اوصاف بنی بدیل و آراسته شدن به خصائصی همچون عصمت^۵، طهارت^۶، بیان بلیغ^۷، منطق استوار^۸، گنجینه های علم^۹، مفسران حقیقی کتاب خدا^{۱۰}، کشتی نجات^{۱۱}، ضراط مستقیم^{۱۲}، ابواب

۴. إِنَّمَا وَلِيكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ مائده ۵۵- ان الامام يجب

أن يكون معصوماً..... شرح باب حادی عشر ص ۱۷۳

۵. إِنَّمَا يَرِيضُ اللَّهُ لَئِذَا خَرَبْتُمُ الْمَسْجِدَ أَمْلَ الْبَيْتِ وَ يُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيراً..... احزاب ۳۳
ع علی السلام؛ إِنَّا كُنَّا بِالْحَلَامِ، فِينَا تَنْشَبُتُ عُرُوقُهُ.. نهج البلاغه خطبه ۲۳۳-

غررالحکم ۲۷۷۴- امام صادق علیه السلام درباه اهل بیت می فرماید: مفاتیح الکلام - السلام عليك يا فاضل الحكم الثاني بصاراب... بحار الانوار ج ۹۷ ص ۳۷۳

۷. نحن دعاه الحق و ائمه الخلق و السنة السليقة... غرر الحكم ۱۰۰۰۱- إن نطقوا صدقوا... نهج البلاغه خطبه ۱۵۴

۸. امام باقر علیه السلام؛ نحن خزان علم الله. اصول کافی ج ۱ ص ۱۹- بصائر الدرجات ج ۱ ص ۱۰۵- امالی صدوق ص ۲۵۲- بشاره المصطفى ص ۵۴- معانی الأخبار ص ۳۵- تنابع

العمدة ج ۳ ص ۳۵۹- السلام على خازن علم نبي الهدى... موسوعة زيارات ج ۴ ص ۴۲
۹. امام حسين علیه السلام می فرماید: نحن الذين عندنا علم الكتاب و بيان مافيه... مناقب ج ۴ ص ۵۲- شواهد التنزيل ج ۲ ص ۳۹

۱۰. حافظ از دست مده دولت این کشتی نوح * ورنه ظوفان حوادث ببرد
بنیاد - انما مثل اهل بيتی کسفینه نوح... تاريخ بغداد ج ۱۲ ص ۱۱- فراند

المطین ج ۲ ص ۲۴۲- دعائم الاسلام ج ۱ ص ۲۸ - علی علیه السلام من ركب غیر
سفینتنا غرق... غرر- مستدرک صحیحین ج ۳ ص ۱۶۳ - کمال الدین ۲۳۹-

مناقب مغازلی ص ۱۳۲- احقاق الحق ج ۹ ص ۲۰۳ - جمال الأسبوع ص ۲۵۱
۱۲. تفسیر برهان ج ۱ ص ۶۲۳- تفسیر قمی ج ۲ ص ۲۵۲- ذیل آیه ۱۵۳ انعام امام

ایمان^{۱۳}، اهل ذکر^{۱۴}، هدایتگران امت^{۱۵}، نیایشگران سجاده به دوش^{۱۶}، و برآورندگان حوائج خلق^{۱۷}، رحمت‌های واسعه خدا^{۱۸}، منادیان

امام باقر علیه السلام می فرماید مائیم صراط مستقیم خداوند.

۱۳. تهذیب ج ۶ ص ۹۵- اهل البیت فی الکتاب و السنه ص ۱۷۹-

رسول الله صلی الله علیه و آله نحن باب الله الذی یوتی منه.. تاویل الآیات ۴۹۸

۱۴. فاستلو أدل الذکر ان کتم لا تعلمون... نحل آیه ۴۳- علی علیه السلام نحن اهل

الذکر.. ینابیع المود ج ۳ ص ۳۵۲- المناقب ج ۳ ص ۹۸- در روایات متواتره آمده

که اهل بیت اهل ذکرند... کتاب زیارات ص ۴۴- اهل البیت ص ۱۵۴- شواهد

التنزیل ج ۱ ص ۴۳۷

والأئمه اهل الذکر... کافی ج ۱ ص ۲۱۰- تأویل الآیات الظاهره ۲۵۹-

۱۵. بنا یمتدی المهتدون.. فضائل الشیعه ۵۰- تأویل الآیات الظاهره ص ۴۹۸-

نحن الأدلاء علی الله... توحید صدوق ص ۱۵۲- امام رضا علیه السلام در وصف امام

می فرماید: ناصح لعباد الله... کافی ج ۱ ص ۲۰۲- در روایت آیهی «ان از هدایت

سخن به میان آمده به اهل بیت علیهم السلام تاویل شده است.. تفسیر عیاشی ج ۱ ص ۳۹۸-

برهان ج ۱ ص ۱۰۳۷- اصول کافی ج ۱ ص ۲۴۸- تفسیر فرات کوفی ص ۵۸

۱۶. در حالات حضرت امیر علیه السلام چنین آمده «یتملل یتملل السلیم، و یمکی

بکاء الحزین» حلیه الأولیاء ج ۱ ص ۸۴- صواعق المحرقه ۱۳۱- مروج اذهب

ج ۲ ص ۴۳۳- خصائص الأئمه ص ۷۰- و در حالات سایر اهل بیت علیهم السلام اوج

عبادت و تضرع به تفصیل ذکر گردیده است. امالی صدوق ص ۷۲- روضه

الواعظین ص ۱۲۵- مناقب ابن شهر آشوب ج ۲ ص ۱۲۴- فلاح السائل ص ۲۶۶

۱۷. رسول خدا(ص): «إِنَّا لَنُعْطِیْ غَیْرَ الْمُسْتَحِقِّ حَظَّراً مِنْ رِزْقِ الْمُسْتَحِقِّ» ما از

بیم آنکه مستحق و نیازمند را رد نکرده باشیم به غیر مستحق هم می بخشیم.

حکمت^{۱۸}، پناهگاه بندگان^{۱۹}، امان اهل زمین^{۲۰}، پیشوایان نور^{۲۱} و نمازگزاران خاشع^{۲۲}، جهادگران شهادت طلب^{۲۳}، روزه داران خداجو^{۲۴}،

عده الداعی ص ۱۰۱ - بحار الانوار ج ۹۳ ص ۱۵۹ - نحن باب الله الذی یوتی منه.. تاویل الآیات ۴۹۸

۱۸. در ذیل آیه «وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ» مراد از رحمت به علم امام تعبیر شده و علم امام هر چه را در بر می گیرد. در بعضی از زیارات مربوط به علی علیه السلام آمده: «السلام علیک یا رحمه الله الواسعه» و در زیارت جامعه کبیره می فرماید: شما اهل بیت رحمت موله الهی هستید. امام حسین علیه السلام می فرماید: «إِنَّا لَبَيْتُ الرَّحْمَةَ».. نزهه الناظر ص ۸۵

۱۹. امام کاظم علیه السلام می فرماید: الأنمه ینابیع الحکمه... کافی ج ۱ ص ۲۰۳ - امام رضا علیه السلام: وأودع قلوبهم ینابیع الحکمه... بحار ج ۱۲ ص ۲۰۰ - امام عسکری علیه السلام نحن کهف لمن التجأ إلینا... رجال دلسی ج ۲ ص ۸۱۴ - شایب ابن شهر آشوب ج ۴ ص ۴۳۵ - نحن وسیلته فی خلقه.. شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۱ ص ۲۱۱ - دلائل الامامه ص ۱۱۴ - اهل البیت فی الکتاب و السنه ص ۱۸۰

۲۰. ان قال حجه بن الحسن العسکری علیه السلام: إني أمانٌ لأهل الأرض كما أنَّ النجوم أمانٌ لأهل السماء. بحار ج ۷۸ ص ۳۸۰ ح - عن ابی عبد الله علیه السلام: لو بقيت الأرض بغير امامٍ لساخت.. اصول کافی ج ۱ ص ۲۵۲. فضائل الصحابه احمد حنبل ج ۱ ص ۶۷۱ - الفردوس ج ۴ ص ۳۱۱

۲۱. مصابیح الدجی... مفاتیح الجنان زیارت جامع کبیره - نحن نور لمن استضاء بنائ... رجال کشی ج ۲ ص ۸۱۴ - خرائج ج ۲ ص ۷۴۰

۲۲. كان الحسين بن علي عليه السلام اذا توضأ تغير لونه و ارتعدت مفاصله، فقيل له في

ایشان گران جوانمرد^{۲۶}، خدمتگزاران به مردم^{۲۷}، وفاکنندگان به پیمانها^{۲۸}، امانتداران امین^{۲۹}، مومنان صادق^{۳۰} و کارگزاران صالح^{۳۱} و

دلک، فقال: حق لمن وقف بين يدي الله الملك الجبار أن يصفر لونه وترتعد مفاصله... جامع الاخبار ص ۱۶۶ - مقتل خوارزمی ج ۲ ص ۱۲۴ - مکارم الاخلاق

ج ۲ ص ۹۷

۲۴. علی علیه السلام: «إني لشهادة لمُحب» شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۶ ص ۹۹

۲۵. علی علیه السلام: «حُبِّبَ إِلَيَّ الصَّوْمُ الصَّيْفُ... مستدرک الوسائل ج ۷ ص ۵۰۵ - كان الرضا علیه السلام كثير الصيام... عيون خبير الرضا ج ۲ ص ۱۸۴ - دريازه امام سجاده علیه السلام ما أتيت به طعام نهاراً قط ولا فرشت له فرناً بليل قط... علل الشرايع ۲۳۲ - خصائص ۵۱۸

۲۶. انما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاء ولا شكراً... لسان آينه ۸ - كشف الغمه ج ۱ ص ۳۰۲ - تفسير قمی ج ۲ ص ۳۹۸ - يُؤثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ... سورة حشر آیه ۹، نزلت فی علی و فاطمه و الحسن و الحسين... شواهد التنزيل ج ۲ ص ۳۳۲ - مناقب ج ۲ ص ۷۴ - اهل البيت فی الكتاب و السنن ص ۲۵۳ - مجمع البيان ج ۱ ص ۶۱۲

۲۷. عادتکم الإحسان و سَجَّيْتُكُمْ الْكَرَمَ... زیارت جامعه کبیره - قال الامام الكاظم عليه السلام: «إِنْ خَوَاتِمَ أَعْمَالِكُمْ قَضَاءُ خَوَانِكُمْ وَإِحْسَانُ إِلَيْهِمْ مَا قَدَرْتُمْ وَا لَمْ يَقْبَلْ مِنْكُمْ عَمَلٌ». بحار الانوار ج ۷۵ ص ۳۷۹ - قال الامام الصادق علیه السلام: قال الله عز وجل: «أَخْلَقَ عِيَالِي فَأَحْبَبَهُمْ إِلَيَّ أَلْفَقَهُمْ بِهِمْ وَأَشْعَاهُمْ فِي خَوَانِهِمْ». الكافي، ج ۲، ص ۱۹۹ -

۲۸ - مرا عهدي است با جانان که تا جان در بدن دارم * هواداران کویش را چو

واسطه‌های اتصال به محبوب^{۳۲} جلوه‌های اندکی از چهره تابان آنان است. براستی، «سخن گفتن و قلم زدن پیرامون شخصیت‌های بی نظیر عالم آفرینش، سکّان داران کشتی وجود، شگفتی‌های مُلک و مُلکوت، آئینه‌های تمام نمای صفات پاک الهی، بندگان شایسته حضرت حق، عرشیان فرش نشین، اهل بیت عصمت و طهارت^{علیهم‌السلام}»

جان خویشتن دارم امام صادق^{علیه‌السلام} می فرماید: نحن عهدُ الله فَمَنْ وَفَى بعهْدِنَا فَقَدْ وَفَى بعهْدِ الله.... کافی ج اص ۱۳ زیارت آل یاسین «السلام علیک یا میثاق الله الذی أخذَه...»

۲۹. سوره احزاب آیه ۷۲ «إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ... وَ آیه ۵۸ سوره نساء «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ...» امانت در آیه به فرموده امام باقر^{علیه‌السلام} اهل بیت می باشند... کافی ج اص ۲۷۶- تفسیر عیسی ج اص ۲۴۶- الشمس الطالعه ص ۴۱۷

۳۰. نهج البلاغه خطبه ۱۵۴- ۲۵ بقره از ابن عباس نقل شده نزل فی رسول الله و علی و اهل بیته علیهم السلام...

۳۱. تفسیر فرات ص ۵۳- ذیل آیه ۲۸ سوره ص - ذیل آیه ۱۱۰ سوره کهف «فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا» امام صادق^{علیه‌السلام} می فرماید: مقصود از عمل صالح معرفت ائمه^{علیهم‌السلام} است. و اهل تسنن و تشیع (صالح المومنین) می گوید مقصود علی^{علیه‌السلام} است. مشکاه الانوار ج اص ۴۱۳-

۳۲. اهل بیت واسطه فیض الهی بین خدا و بندگان هستند... اثبات ولایت، نمازی ص ۳۰۳- عالم بزرگوار میر جهانی در ارجوزه خود روایت را به صورت شعر این چنین بیان می نماید؛ واسطه فی عالم الوجود * بَیْنَ الْمَكُونَاتِ وَالْمَعْبُودِ... درز مکنونه ص ۳۲

کاری بس دشوار است»^{۳۳}. از این رو بررسی ابعاد وجودی حضرات معصومین علیهم السلام انسان را به این نظر قطعی خواهد رساند که آن انوار الهی را نمی‌شود با احدی مقایسه نمود «لَا يُقَاسُ بِأَلٍ مُحَمَّدٍ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَحَدٌ»^{۳۴} و الفاظ نارسا و سعه‌ی خاک‌نشینان یارای بیتان و شمارش اوصاف حمیده و فضائل عدیده آنان را ندارد. [موالی لا أحصى ثنائکم و لا أبلغ من المدح کُنْهَکُمْ و مِنْ الوصف قَدْرَکُمْ...]^{۳۵} کسانی که برجسته‌ترین آیات کتاب خدا و نیکوترین منازل قرآنی «و فیهم کرائم القرآن... و انزلوهم باحسن ما نزل القرآن...»^{۳۶} سبب شده تا ولایتشان قطب و نقطه مرکزی معارف ربانی گردد. «ان الله جعل ولایتنا قطب القرآن...»^{۳۷} بنابراین با تأمل در زندگی، گفتار، رفتار، فضائل، سیره و سجایای معصومین علیهم السلام شناخت حق تعالی میسر و مکرر می‌شود.^{۳۸} و بدون این معرفت باب هدایت به روی انسان‌ها بسته و طریق تکمیل راه به

۳۳. اهل بیت عرشیان فرش نشین ص ۲۵

۳۴. نهج البلاغه خطبه ۲.

۳۵. زیارت جامعه کبیره - مفاتیح الجنان.

۳۶. نهج البلاغه خطبه ۱۵۴ و ۸۷.

۳۷. ان الله جعل ولایتنا قطب القرآن... تفسیر عیاشی ج ۱ ص ۶.

۳۸. قال مولانا الباقر رحمته الله: بنا عبد الله و بنا عرف الله و بنا وُحِد الله... بخار الانوار ج ۲۳

ص ۱۰۲ - توحید: صدوق ص ۱۵۲

جایی نخواهد برد ناگفته نماند این اظهار عجزِ قلمِ قلمدارانِ هوشیار و کلک نویسندگان بیدار از درک مقام شامخ ولایت و آیه‌های مجسم پروردگار دلیل بر فاصله گرفتن و عدم شناخت نیست. بلکه حاکی از جنگ زدن به تنها رسیمان محکم خدا در عالم هستی است.^{۳۹} همچنان که شاعر گفته است:

آب دریا را گر توان کشید

هم به قدر تشنگی باید چشید

حال که قرار است به اندازه سعه و توان خویش از مناقب و فضائل خاندان رسالت بهره مند گردیم لازم است جایگاه این شناخت را از کلام نورانی عصمت استفاده نموده و این را تمام خیر و الطاف ربانی حضرت حق (جل و علا) قلمداد کنیم. همان‌طور که پیامبر مکرم اسلام ﷺ تصریح فرموده است: «مَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِ عَافَهُ أَهْلَ بَيْتِهِ وَوَلَايَتَهُمْ فَقَدْ جَمَعَ اللَّهُ لَهُ الْخَيْرَ كُلَّهُ»^{۴۰} و آشنایان به سرآورده عصمت

می‌دانند که خداوند متعال درک منزلت حضرات معصومین علیهم‌السلام را ابتدا و انتهای اعمال هر کسی در هر رتبه‌ای که باشد قرار داده است.

۳۹. واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا...

۴۰. کسی که خداوند بر او منت گذاشته معرفت و ولایت اهل بیت مرا به او عنایت کند تمام خوبی‌ها را برای او جمع نموده است. بشاره المصطفی ص

تا با اعتقاد به این بینش و نگرش معیناً، سنجش گفتار و رفتار همگان شناخته شود. کما اینکه در بعضی از زیارات و ادعیه خطاب به ائمه معصومین علیهم السلام آمده است: «السلام عليك يا ميزان الاعمال».^{۴۱} یا: «إِنَّ اميرالمؤمنين و الأئمة من ذريته هم الموازين».^{۴۲} تا نگردي آشنا زین پرده رمزی نشوی. به هر حال، گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش شد.^{۴۳} و مرحوم شیخ طوسی در امالی خود نقل کرده است: زاوی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: بعد از معرفت پروردگار، کدام عمل از میثاق اعمال برتر است؟ فرمودند: «هیچ عملی بعد از معرفت خدا همپایه‌ی نماز نیست، و بعد از معرفت نماز، هیچ عملی به پایه‌ی زکات نمی‌رسد، و بعد از اینها هیچ کاری مانند روزه گرفتن نیست، و بعد از اینها ارزش حج بیش از سایر اعمال است.» فاتحه ذلک کلمه معرفتنا، و خاتمه معرفتنا و ابتدای همه این اعمال معرفت ما و انتهای آن معرفت ما می‌باشد.^{۴۴} به قول شاعر:

معرفة الله تعالى هو العلم بما هو الله تعالى و ما لا يشاء الله تعالى

۴۱. بحار الانوار ج ۹۷ ص ۲۸۷-۳۳۰. در اینجا می‌توان به حدیث ۶۷۳-۶۷۴ مراجعه کرد.

۴۲. بحار الانوار ج ۷ ص ۲۵۲- اصول اعتقادات ص ۲۱۴- اقبال الاعمال ص ۶۰۸.

۴۳. مستدرک الوسائل ج ۱۰ ص ۲۲۲.

۴۴. دیوان حافظ.

۴۴. امالی شیخ طوسی ص ۶۹۴.

از رهگذر خاک سرکوی شما بوده و ...
 هر ناله که در دست نسیم سحر افتاد^{۴۵} ...
 داشتن اعتقاد و مؤدت به فرزندان رسول ﷺ بن مایه اساسی دین
 مبین اسلام^{۴۶} و اجر رسالت رسول مکرم ﷺ است^{۴۷}. لذا با گنگشتی
 گذرا در میان میراث مکتوب فریقین اذعان به ولایت و محبتشان به
 خوبی مشهود است و شاید بتوان گفت احادیث آن حضرات که در
 قالب ادعیه به ما رسیده است دانشگاه معارف حقه محسوب می شوند
 از باب نمونه در زیارت حضرت سید الشهداء علیه السلام خطاب به آن حضرت
 آمده است: «اراده اب فی مقادیر أموره تهبط ألیکم، و تصدر من بیوتکم...»
^{۴۸} «اراده پروردگار در مقدرات امورش بسوی شما فرود می آید و از
 خانه های شما خارج می شود. و به فرموده علامه فیض کاشانی: ...
 در شرح سفینه نجات، آل رسول، ناخداست ...
 ساکن این سفینه شو دامن ناخدا^{۴۹} ...

۴۵. دیوان حافظ

۴۶. قال رسول الله ﷺ: اساس الاسلام حبنا اهل البيت... بحار الانوار

ج ۶ ص ۳۷۹- اهل بیت در آئینه نهج البلاغه ص ۱۰۶

۴۷. قل لا اسألكم علیه اجر الا الموده فی القربى... سوره شوری ۲۳

۴۸. بحار الانوار ج ۱۰۱، ص ۱۵۳

۴۹. دیوان فیض کاشانی، ص ۳۲

۵۰. اسطوره مبارزه، بخشایشی، ص ۵

«^{۵۰} به هر حال آن متفکر فرانسوی می گوید: «درد امروز جهان نداشتن قهرمان است که سمبل و الگوی اجتماع قرار گیرد...»^{۵۱} لذا بازشناسی زندگانی اهل بیت علیهم السلام قهرمانان و قافله سالاران علم و معنویت در تمام زمینه ها و تاریخ آنان در ابعاد پیدا و پنهان از ضرورت های اجتناب ناپذیر دنیای معاصر می باشد. از منظر دیگر الهام گرفتن از اسوه ها و تعظیم شعائر میتنی بر درک و شناخت درست دوران حیات و تاریخ پر فراز و نشیب آنان است. تجدید پیمان و میثاق با ائمه های علیهم السلام امروزه و تا فرداهای تاریخ در درون همین معرفت، تبلیغ و تبعیت نهفته است. کاری که از دیرباز تاکنون به قلم توانای عالمان امت بارها به صورت های متنوع و مختلف به رشته تحریر درآمده تا گوشه های از زندگی حضرات معصومین علیهم السلام را به همگان معرفی نمایند اما این تلاش ها ضمن اهمیت و زحمات طاقت فرسا مدعی بیان ابعاد همه جانبه ای انوار مقدسه اهل بیت علیهم السلام به جوامع اسلامی نبوده است. بلکه باید گفت نوشتجات موجود نمی از یم بی کران آن انوار نوزانی است. باشد که از رهگذر عنایات چهارده نور پاک بتوان در این راستا خدمتی ارائه کرد.

